

TYSKARNA I FINLAND

113052

Det förhåller sig nog så, att flertalet svenskar svävar i lycklig okunnighet om den hårda pressning som Finland -- på olika sätt och med olika medel -- från rysk sida utsattes för under tiden efter Moskva-freden. Denna pressning var så hård att åtminstone finnarna var av den uppfattningen, att de ryska åtgärderna innebar ingenting mindre än ett direkt hot mot landets fortsatta självständighet och liv --; detta i trots av den nyligen slutna "freden". Mellantiden efter denna fred till fram på hösten 1940 blev även en påfrestning för Finlands folk, och särskilt dess styrande, som kändes hart när värre och mera tryckande än själva vinterkriget.

Under dylika förhållanden -- man har skäl erinra därom nu -- kändes det självtaligt i Finland som en utomordentlig lättnad, när tecken visade sig vilka förebådade, att Tyskland var i färd med att delvis om-lägga sin finska politik, och när tyska trupper, till en början i form av etappformationer, mottogs inom landets nordligare delar. När sedan den latenta konflikten mellan Tyskland och Ryssland tog krigisk form stod ett antal tyska divisioner här uppe.

Av dessa gick en tysk kår om två bergsdivisioner de sista dagarna i juni 1941 till angrepp mot de ryska gränsbefästningarna och styrkorna längst i norr. På Sallafronten, där ryssarna efter Moskva-freden utbyggt ett djupt befästningssystem, gick liksom tyska divisioner, tillsammans med finska täcktrupper, till anfall, detta i slutet av juni. -- Trots en del begynnelseframgångar såväl på Murmansk som Sallafronten lyckades de tyska styrkorna i Nordfinland icke bryta det väl utvecklade, starka ryska försvaret. Sedan man i norr nått Litsälven och över Salla kommit ungefär 30 km. från det ryska Kantalaks blev läget på nordfronten stationärt. Så har det även sedan dess och till dags dato förblivit. I betydande grad får denna de tyska stridskrafternas oförmåga att framkalla ett avgörande uppe i Nordfinland tillskrivas, förutom ryssarnas starka befästningar m. m., de insatta förbandens ovana vid en krigföring som hade till bakgrund en terräng (ödemark, urskog, tundror) och ett klimat (vintertid väldigt snödjup och arktisk kyla, på hösten kyliga och tråsk) som reste de svåraste hinder för truppers verksamhet. Efter hand har dock de tyska stridskrafterna på den finska fronten blivit elitförband, med stor erfarenhet av krig i de trakter om vilka nu talas så mycket. Icke desto mindre har de ryska krafterna där varit så betydande -- från Fiskarhalvön till trakten norr Uhtua står tre ryska arméer tillsammans räknande en styrka motsvarande tio divisioner -- att läget i alla fall ej kunnat rubbas.

För närvarande räknar, enligt uppgifter delvis från anglosaxiskt håll, den 20:de tyska armén i Nordfinland (under generalöverste Dietls befäl) 7 divisioner. Den sammanlagda styrkan av denna armé uppges vara 110.000 man. Den stödes av 5:te tyska flygflottan (under generalöverste Stumpf), baserad i norra Finland och i Nordnorge. Generalkommandot befinner sig, som känt, i Rovaniemi, den viktiga knutpunkten nordöst om Tornéa. Flygstridskrafterna torde vara ganska svaga, särskilt med hänsyn tagen till deras stora verksamhetsområde. Detaljuppgifter om hur den tyska armén är grupperad står ej till buds, men konturerna av grupperingen liksom förbindelserna framgår av dagens karta (En här förut publicerad skiss av den tyska frontens utsträckning m. m. var delvis missvisande).

Förbindelserna går delvis ned till Bottniska viken och dess nord-

Enligt allierad uppgift har tyskarna i Finland sju divisioner, vilka här bedömts fördelade så som kartan anger.

Kartans vägar är markerade på tre sätt: grovt för huvudvägar, smalare för övriga vägar och streckat för vägar under byggnad eller vägar för tillfällig trafik (vägriktningar). Med rött har markerats tyskarnas tre landförbindelser till Norge.

ligare hamnar samt vidare förbi Aland och över Östersjön. Delvis sker underhållet av de tyska finlandsstyrkorna dock förmedelst sjötransporter via de nordnorska farvattnen. Skulle såväl de förra som de senare underhållslinjerna brytas, uppstår sannolikt för tyskarna ett svårt läge. Emellertid finns över landgränsen mot Norge tre förbindelser (se kartan), dock antagligen med otillräcklig kapacitet. Särskilt påfrestad och otillräcklig blir denna kapacitet under snösmältningstiden vilken här i regel inträffar under maj månad. Under denna period får sjöförbindelsen norr över nog anses såsom varande helt oersättlig. Möjligheten att i händelse av evakuering med kort frist verkställa denna enbart förmedelst landförbindelserna över Norge måste nog ävenledes bedömas som ringa; i varje fall om de tyska, i Nordnorge hopade, stora förråden samt den tunga krigsmaterielen skall kunna medföras.

På den politiska bakgrunden till en eventuell tysk evakuering av Nordfinland skall vi här ej ingå. Icke heller på frågan om därvarande tyska stridskrafter s. k. "internering". Endast så mycket skall beträffande denna punkt i de ryska vapenstillståndsvillkoren utsägas, att finnarna själva icke kan anses förfoga över krafter att företaga en sådan "internering". Här för skulle i varje fall fordras ett uppgivande för finnarnas del av varje motståndsmöjlighet mot rysk invasion längre i söder, eller att stora ryska

styrkor inkallades i landet. Beträffande sakens moraliska sida lär väl endast en mening kunna råda; vilken behöver -- i varje fall för militärens del -- ej utsägas.